

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ ТА
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гуманістичні моделі освіти: європейський контекст

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь доктор філософії
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

освітня програма / спеціалізація Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

Н.В. Кічук
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою загальної педагогіки дошкільної,
початкової та спеціальної освіти
протокол № 9 від 29 січня 2020р.

Завідувач кафедри Д.Г. Іванова
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти
педагогічного факультету

Ю.І. Сич
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Лесіна Т.М., доктор педагогічних наук, професор
кафедри загальної педагогіки, дошкільної,
початкової та спеціальної освіти ІДГУ

Рецензенти програми:

Богданець-Білоskalенко Н.І., доктор педагогічних
наук, професор кафедри загальної педагогіки,
дошкільної, початкової та спеціальної освіти ІДГУ

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	20	6
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: II	Лабораторні заняття:	
Семестр: 3	Семінарські заняття:	
	20	6
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 2		
- самостійна робота: 6	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік		
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	80	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: сучасні гуманістичні моделі вищої освіти зарубіжжя, контекстом яких є цінності об'єднаної Європи.

Метою вивчення дисципліни є готовність педагогів до творчої реалізації конструктивних ідей з опертям на гуманістичні моделі сучасної вищої освіти, котрі склались в європейському соціумі.

Передумови для вивчення дисципліни: опанування здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», «магістр».

Міждисциплінарні зв'язки: актуальні проблеми філософії науки, інноваційні технології навчання і виховання в ЗВО.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Знання:

- знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми освіти Європейських країн, засоби врахування особливостей студентоцентрованої освіти;
- знати інструменти, процедури та заходи, які б спонукали студентів до гуманістичних європейських цінностей;
- знати як здобувати наукові знання на основі вивчення, узагальнення та популяризації конструктивного європейського досвіду гуманізації освітнього простору вищої освіти;
- знати методологічні орієнтири щодо самостійного створення моделей вищої освіти, яким властиві ознаки гуманістичної системи;

- знати організаційні основи і завдання управління підрозділами закладу вищої освіти, де функціонують гуманістичні моделі освіти, котрі трансформують кращі європейські практики.

2. Уміння:

- аналізувати і оцінювати гуманістичний потенціал європейських моделей вищої освіти;

- демонструвати уміння і навички розробки гуманістичних моделей освіти бакалаврів, підґрунтям яких є ідеї педагогів-класиків та творчі здобутки освітян зарубіжжя;

- виявляти уміння і навички самоменеджменту, що відтворює результативну самоосвітню діяльність, спрямовану на опанування спільних європейських гуманістичних цінностей;

- володіти вміннями і навичками командної роботи, демонструвати гуманістичні основи власної корпоративної культури;

- вміти використовувати елементи мотиваційного менеджменту в ініціюванні креативності суб'єктів освітнього процесу щодо розробки моделі як педагогічної системи гуманістичного спрямування професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

3. Комунікація:

- виявляти комунікативну стратегію, тактику та техніку взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу;

- організовувати їх спільну діяльність для підвищення педагогічної майстерності.

4. Автономія та відповідальність:

- формувати відповідальність за свій внесок до збагачення професійних знань і практики оцінювання результатів діяльності колег-викладачів вищої школи;

- бути здатним управляти управлінням освітнім процесом, спрямованим на розробку і втілення нових стратегічних підходів щодо зміцнення гуманістичних основ.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Студентоцентризм: засновнича роль ідей гуманізму	8	4	4				10							14
2.	Тема 2. Відтворювальна, прогностична і евристична функції моделювання педагогічних систем	8	4	4				10	4	2	2				18
3.	Тема 3. Академічні традиції Європейських вищих шкіл в контексті реалізації принципів гуманістичної педагогіки	8	4	4				14							18
4.	Тема 4. Тьюторство як модель умотивованих навчальних досягнень студентів Європейських вищих шкіл	8	4	4				14	4	2	2				18
5.	Тема 5. Конструктивні моделі інклюзивної освіти студентів: європейський досвід	4	2	2				14							18
6.	Тема 6. Гуманістичний вимір волонтерства студентів: кращі європейські практики	4	2	2				14	4	2	2				18
Проміжний контроль								4							4
ВЬОГО:		40	20	20				80	12	6	6				108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1 Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Студентоцентризм: засновнича роль ідей гуманізму

Право на вільну самореалізацію як принцип гуманізму. Внесок українських гуманістів у розуміння самоцінності кожної людини. Студент – здобувач вищої освіти – центр системи світоглядних орієнтацій змісту освітнього процесу сучасного ЗВО. Кращі європейські практики реалізації студентоцентризму в освіті. Ненасильницький тип комунікації – «навичка молодого європейця» та ціль освітнього процесу визнаних європейських вищих шкіл.

Тема 2. Відтворювальна, прогностична і евристична функції моделювання педагогічних систем

Модель як вимога адекватності уявлень про педагогічну систему. Європейський досвід конструктивного функціонування певних складових освітнього процесу, форм навчання професійної діяльності, підрозділів ЗВО. Характеристика гуманістичних ознак відповідних моделей. Імплементация когнітивних технологій соціальної згуртованості в системі вищої освіти в площині європейського досвіду.

Тема 3. Академічні традиції Європейських вищих шкіл у контексті реалізації принципів гуманістичної педагогіки

Оксфорд як рейтинговий заклад вищої освіти Великобританії (за критеріями Шанхайського рейтингу). Характеристика традицій Оксфорду, котрим властиві ознаки гуманістичної педагогіки (матрикуляція, аматорські студії, сервісний Центр кар'єри, тощо). Студентська субкультура Оксфордського університету та Сорбонни (Франція) як фактор позитивної соціалізації особистості.

Тема 4. Тьюторство як модель умотивованих навчальних досягнень студентів Європейських вищих шкіл

Академічна мобільність як пріоритетний напрямок створення Європейської зони вищої освіти. Тьюторство – домінуюче явище в англійських паблік-скулз, старших граматичних школах або педагогічних коледжах. Тьюторство як модель гуманістичної системи, де опертям є принцип студентоцентризму. Роль тьюторства в гуманізації форм дистанційної, післядипломної та додаткової освіти в Європі. Творча реалізація ідей тьюторства в сучасній вітчизняній практиці вищої школи (НПУ ім. М.П.Драгоманова: спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки; освітня програма – педагогіка вищої школи за контекстно-тьюторською технологією)

Тема 5. Конструктивні моделі інклюзивної освіти студентів: європейський досвід

Інклюзивна освіта – гуманістична філософія освіти ХХІ століття. Європейські практики інклюзивної освіти (Австрія: діяльність Центру експериментальної освіти; Бельгія: діяльність ПМС - центрів; Голландія: результативність проекту «Внутрішня підтримка»). Узагальнена характеристика моделей інклюзивної

освіти студентства Чехії (гуманістична платформа Високої інклюзивної школи Чехії; модель школи-лабораторії університету Т.Гарика Масарика, м. Брно).

Тема 6. Гуманістичний вимір волонтерства студентів: кращі європейські традиції

Моделі волонтерської допомоги Європейських студентів. Волонтерство як форма благодійництва: гуманістичний зміст. Волонтери-студенти європейських ЗВО – суб'єкти інформаційно-просвітницької, профілактичної, реабілітаційної, рекреативної, охоронно-захисної, фандрейзингової різновидів діяльності.

5.2 Тематика семінарських (практичних, лабораторних занять)

Тема 1. Студентоцентризм: засновнича роль ідей гуманізму.

Тема 2. Відтворювальна, прогностична і евристична функції моделювання педагогічних систем.

Тема 3. Академічні європейські традиції в контексті реалізації принципів гуманістичної педагогіки.

Тема 4. Конструктивні моделі інклюзивної освіти студентів: європейський досвід.

Тема 5. Гуманістичний вимір волонтерства студентів: кращі європейські традиції

5.3 Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Види роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Аналітична робота на базі основних, додаткових та інтернет-джерел	20	Участь у дебатах
2.	Підготовка педагогічного есе	10	Есе-презентація
3.	Підготовка до семінарсько-практичних занять	20	Інтелектуальна карта опорної інформації
4.	Аналіз періодики з проблематики освітнього дискурсу	10	Тези доповіді на навчально-практичні конференції
5.	Опрацювання практико-орієнтованих технологій, домінуючих у вищих школах Європи	16	Каталог опису кращих європейських практик
6.	Підготовка до проміжного контролю	4	Модульна контрольна робота
	Разом:	80	

Тематика індивідуальних (групових) завдань:

1. Доведіть імператив гуманістичної педагогіки.

2. Обґрунтуйте, чому доцільно вважати конструктивною модель, котрій властиві ознаки педагогічної системи.

3. Проведіть презентацію кращих європейських моделей втілення ідей гуманізму в практику вищих шкіл.
4. Надайте коментар щодо підготовленого каталогу кращих волонтерських ініціатив студентів європейських вищих шкіл. Доведіть, які ідеї можуть бути творчо запозичені у вітчизняну систему вищої освіти.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. Форми поточного контролю – участь у діалогічних формах освітньої діяльності.
- 6.2. Форми підсумкового контролю - залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді аспірантів на семінарських заняттях, результати самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань, а також опрацювання наукової літератури.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з вагомим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор), веб-сервіс Google Classroom.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1 Основні:

1. Біденко Є. Європейський вимір системи освітніх цінностей// Вища освіта України. – 2019. №4.

2. Гарєєва Ф. Перспективи розвитку інтерналізації вищої освіти: європейський вимір для України// Вища школа. – 2007. - №1.
3. Лях Т.Л. Методика організації волонтерських груп: навч. пос. – К: ун-т ім. Б.Грінченка, 2010. – 160 с.
4. Навчально-метод. Комплекс фахової підготовки магістрів/ за заг. ред. Н.М.Дем'яненко. – К., 2018. – 177 с.
5. Нестерова М. Імплементация когнітивних технологій соціальної згуртованості в системі вищої освіти: європейський досвід// Вища освіта України. – 2016. - №1.
6. Пономарьова Г. Шляхи розбудови інклюзивного освітнього середовища: європейський досвід// Вища школа. – 2019. - №5.
7. Щербакова Ю. Цінності об'єднаної Європи: монографія – К: ВЦ «Академія», 2014. – 208 с.

10.2 Додаткові:

8. Каплинский В.В. Методика викладання у вищій школі: навч. пос. – Вінниця: ТОВ «Нілан – ЛТД», 2015. – 222 с.
9. Корсак К. ХХІ століття: освіта і виховання в умовах переходу людства до ноотехнологій // Шлях освіти. – 2011. - №1.
10. Ямницький В. Розвиток життєтворчої особистості. Практикум. – Одеса, 2008. – 249 с.

10.3 Інтернет-ресурси:

11. Наукове видання (електронне) «Освітологічний дискурс» - К., 2018. Режим доступу: <http://od.kubq.edu.ua/index.php/journal//article/view/481>
12. <https://buki.com.ua/blogs/uchytel-ne-prosto-profesiya-tse-poklykannya/>
13. <https://news.eurabota.ua/uk/japan/education/vyshcha-osvita-y-universytety-yaponiyi/>
14. <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
15. <https://oknovlondon.com/uk/mista-velikobritaniyi/misto-oksford-angliya-istoriya-i-pam-yatki-oksforda/>
16. <http://moyaosvita.com.u/psihologija/cikavi-fakti-pro-oksford/>